

Iruñea. Natur zientziak:

Flora mehatxatua: oinarri teorikoa, metodoak, kudeaketa-tresnak eta Euskal Herriko egungo egoera

Uztailak 16-20.

Hitzaldia:

Flora baskular mehatxatuaren egoera Euskal Herrian

Uztailaren 16a

Asun Berastegi Gartziandia. Biologoa

Helburua:

- Euskal Herriaren eremuan “mehatxatuak” (babestuak) dauden landareen aurkezpena egitea.

EDUKIAK

(A) Landare baskular mehatxatuen zerrenda osatzen

A.1. Zerrenda osatzen: metodologia

A.2. Zerrendari buruzko hainbat xehetasun: desagertutako espezieak, akatsak, herrialdeen arteko desberdintasunak, adibideak.

(B) Landare mehatxatuak: hainbat adibide

(C) Landare mehatxatuen habitatei buruzko ausnarketa

A.1. Espezieen zerrenda osatuz: metodologia (1)

- Mundu mailan babestuta dauden landareen aukeraketa:

- Dugun informazioaren arabera ez dago EHko landarerik maila hontan

- Nazioarteko Hitzarmenetan babestuta dauden landareen aukeraketa:

- Bernako Hitzarmena, 1982koa, Europako basabizitza eta ingurunearen kontserbazioari buruzkoa. **17 taxon**

- Europa mailan babestuta dauden landareen aukeraketa:

- 92/43/CEE Arteztaraua edo Habitat Arteztaraua, 1992koa, habitat natural, fauna eta floraren kontserbazioari buruzkoa. **16 taxon II eta IV. gehigarrietan, 10 taxon V. gehigarrian**

[http://ec.europa.eu/environment/nature/nature_conservation/eu_nature_legislation/habitats_directive/index_en.htm]

Nazioartean eta Europa mailan babestuak

NOMBRE CORRECTO	Berna	Habitat	Frantz	Akita	Piri_atl	Espain	EAE	Naf
<i>Androsace cylindrica</i> DC subsp. <i>hirtella</i> (Léon Dufour) W. Greuter & Burdet	I	-	Art_1	-	-	-	-	-
<i>Androsace cylindrica</i> DC. subsp. <i>cylindrica</i>	I	-	Art_1	-	-	-	-	-
<i>Angelica heterocarpa</i> J.Lloyd	I	II	Art_1	-	-	-	-	-
<i>Aster pyrenaicus</i> Desf. ex DC.	I	II	Art_1	-	-	-	-	-
<i>Caropsis verticillatinundata</i> (Thore) Rauschert	I	II	Art_1	-	-	-	-	-
<i>Culcita macrocarpa</i> C. Presl.	-	II	-	-	-	-	K	-
<i>Marsilea quadrifolia</i> L.	I	II	Art_1	-	-	-	-	-
<i>Narcissus asturiensis</i> (Jordan) Pugsley subsp. <i>brevicoronatus</i> (Pugsley) Uribe-Echebarría	-	II	-	-	-	-	IB	
<i>Narcissus asturiensis</i> (Jordan) Pugsley subsp. <i>jacetanus</i> (Fern. Casas) Uribe-Echebarría	-	II	-	-	-	-	IB	-
<i>Narcissus nobilis</i> (Haw.) Schultes fil.	-	II	-	-	-	-	IB	
<i>Narcissus triandrus</i> L. subsp <i>pallidulus</i> (Graells.) Rivas Goday	-	IV	-	-	-	-	-	
<i>Narcissus triandrus</i> L. subsp. <i>triandrus</i>	-	IV	-	-	-	-	B	-
<i>Omphalodes littoralis</i> Lehm.	I	II	Art_1	-	-	-	-	-
<i>Orchis provincialis</i> Balbis ex. Lam. & DC.	I	-	-	-	-	-	-	-
<i>Posidonia oceanica</i> (L.) Delile	I	-	Art_1	-	-	-	-	-
<i>Soldanella villosa</i> Darracq ex Labarrère	I	II	Art_1	-	-	-	B	HGA
<i>Spiranthes aestivalis</i> (Poiret) L.C.M. Richard	I	IV	Art_1	-	-	-	B	
<i>Trapa natans</i> L.	I	-	-	Art_1	-	-	-	-
<i>Trichomanes speciosum</i> Willd.	I	II	Art_1	-	-	-	IB	HGA
<i>Valeriana longiflora</i> Willk.	I	-	-	-	-	-	-	K

A.1. Espezieen zerrenda osatuz: metodologia (2)

IPAR EUSKAL HERRIAN: >200 taxon

- Frantziar estatuaren eremu osoan babestuta dauden landareen katalogotik: 63 taxon inguru

[<http://cbnbp.mnhn.fr/cbnbp/protectionAction.do?action=cdProtection&cdProtection=NV1>]

[<http://cbnbp.mnhn.fr/cbnbp/protectionAction.do?action=cdProtection&cdProtection=NV2>]

- Akitaniako eskualdean babestuta dauden landareen katalogotik: 136 taxon inguru

[<http://cbnbp.mnhn.fr/cbnbp/protectionAction.do?action=cdArrete&cdArrete=V72>]

- Pirinio Atlantikoetako eremuan babestuta dauden landareen katalogotik: 16 taxon inguru

[<http://cbnbp.mnhn.fr/cbnbp/protectionAction.do?action=cdProtection&cdProtection=DV64>]

OHARRA: *Euskal Herriaren eremuan landare hoiak dauden ala ez baieztatzeko erabili ditugun argitalpenak:*

-Danton, P. & Baffray, M. 1995 argitalpenaren arabera (*Inventaire des plantes protégées en France*. Ministère d l'Environnement et Laboratoires Yves Rocher)

- Aizpuru et a. 1999. Euskal Herriko landareak eta inguruetakoak sailkatzeko gako irudidunak. Eusko Jaurlaritza.

A.1. Espezieen zerrenda osatuz: metodologia (3)

HEGO EUSKAL HERRIAN: >200 taxon

- Spainiar estatuaren eremu osoan babestuta dauden landareen katalogotik: 2 taxon

[http://www.mma.es/portal/secciones/biodiversidad/especies_amenazadas/catalogo_especies/real_decreto_439_1990.htm]

- Euskal Autonomi Erkidegoan babestuta dauden landareen katalogoa: 160 taxon inguru

[<http://www.uam.es/otros/consveg/documentos/paisvasco.pdf>]

[http://www.uam.es/otros/consveg/documentos/paisvasco_addenda.pdf]

[http://www.uam.es/otros/consveg/documentos/paisvasco_addenda2.pdf]

- Nafarroan babestuta dauden landareen katalogoa: 52 taxon

[<http://www.uam.es/otros/consveg/documentos/navarra.htm>]

A.1. Espezieen zerrenda osatuz: metodologia (4)

OHARRA

- Espezie mehatxatuen zerrenda osatzeko beste dokumentu batzuk erabiltzea komenigarria da.

► Erreferentziak:

-Espainiar estatuaren eremuko landareen “zerrenda gorria”

[<http://www.uam.es/otros/consveg/documentos/numero6.pdf#search=%22Lista%20Roja%20Flora%22>]

[http://www.mma.es/portal/secciones/biodiversidad/inventarios/inb/flora_vascular/]

- Frantziar estatuaren eremuko landareen “zerrenda gorria”

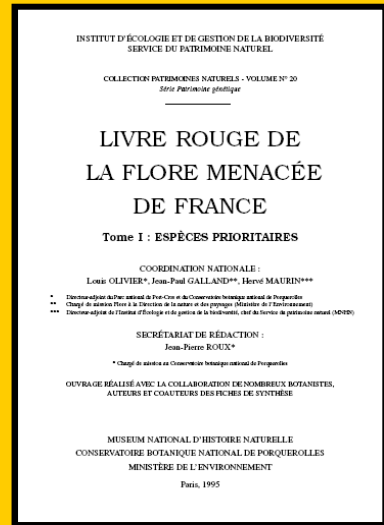
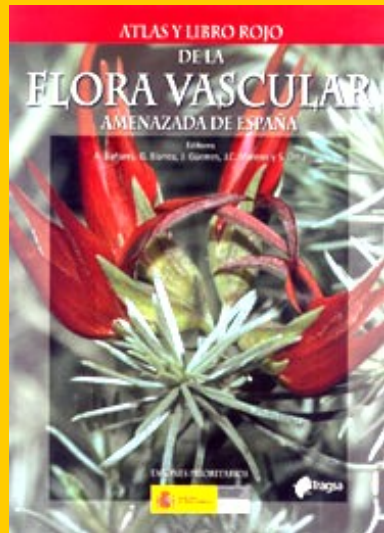
[http://inpn.mnhn.fr/inpn/fr/conservation/LR/livrerougepl1_liste.htm]

[http://inpn.mnhn.fr/inpn/fr/conservation/LR/livrerougepl2_liste.htm]

-Prieto Fernández, A., Campos Prieto, J.A., Garmendia Altuna, J., Loidi Arregui, J., Oreja Gutiérrez, L., Patino Sánchez, S. & Valencia Janices, J. (2007) EAEko Eskualde Eurosiberiarrean dagoen flora mehatxatua. *Naturalia cantabricae* 3: 79-91.

- Berastegi, A., Lorda, M., Peralta, J., Báscones, J.C., Ursúa, C. & Gil, T. (2007) Landare baskularren zerrenda gorria kantauriarra: Nafarroa. *Naturalia cantabricae* 3: 93-104.

35.
Udako
kastaroak

A.2. Zerrendari buruzko hainbat xehetasun

Zerrendetatik ateratako ondorioak

- Isurialde kantaurreko beheko eremuetan paisaia oso eraldatuta dago. Bertako flora Europako kontinentean oso edatuta dago eta espezie bakanak edo endemikoak oso urriak dira.
- Hala ere, badaude hainbat espezie **garai beroagoen aztarnak direnak**, iratze subtropikalak adibidez, eta hoiengan artean badaude babestuta dauden landareak.
- **Egoera larriena kostaldeko hareatza, padura eta labarretan agertzen diren espezieak dute.** Horrela, hainbat espezie, Landetako kostaldean mantentzen badira ere, iraungi egin dira EAEko eremuan.

✍ **Zerrendetatik ateratako ondorioak**

- **Euskal mendiak**, nahiz eta garaiera handirik ez izan, magal ospeletan iraganeko **garai hotzagoen aztarnak** agertzen dira. Horrela, Pirineoetan eta Kantabriako mendilerroan estai subalpetarreko landareak aurkituko ditugu Aitzgorri, Aralar eta Beriain bezalako mendikateetan.
- Orokorrean **mendietako floraren egoera** bailaretakoa baino hobea izan ohi bada ere, **populazio batzuk erabat bakartuta** daude eta oso **urriak** dira.
- Hezeguneei lotutako landareak ugariak dira katalogoetan. Hezeguneari lehertzeko eta eraldatzeko joera izan da historian zehar.

A.2. Zerrendari buruzko hainbat xehetasun

Zerrenden arteko aldeak

- Espezieen mehatxu-maila aldatu egiten da eremu batetik bestera: **zoom efektua eta eskualdeen arteko desbertintasunak.**
- Zerrenda guztietako mehatxu mailak ez dute askotan berdina adierazten.

NOMBRE CORRECTO	Berna	Habitat	Frantz	Akita	Piri_atl	Espain	EAE	Naf
<i>Narcissus asturiensis</i> (Jordan) Pugsley subsp. <i>jacetanus</i> (Fern. Casas) Uribe-Echebarría	-	II	-	-	-	-	IB	-
<i>Narcissus asturiensis</i> (Jordan) Pugsley subsp. <i>brevicoronatus</i> (Pugsley) Uribe-Echebarría	-	II	-	-	-	-	IB	

Narcissus asturiensis (Jordan) Pugsley

Europa mailan babestuta, hego Euskal Herrian nahiko arrunta da.

NOMBRE CORRECTO	Berna	Habitat	Frantz	Akita	Piri_atl	Espain	EAE	Naf
<i>Daboecia cantabrica</i> (Huds.) K.Koch	-	-	Art_1	-	-	-	-	-

Daboecia cantabrica (Huds.) K.Koch

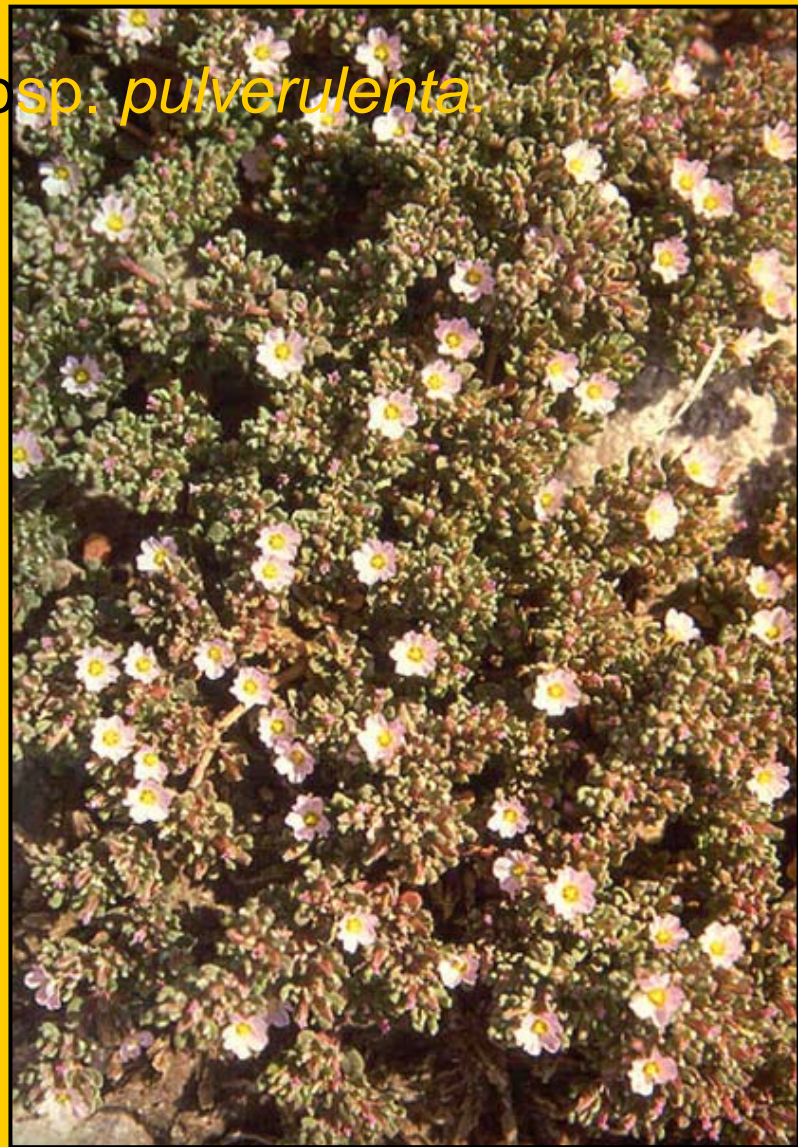

www.retamatour.com/.../daboecia%20cantabrica.htm

	Berna	Habitat	Frantz	Akita	Piri_atl	Espain	EAE	Naf
<i>Frankenia pulverulenta</i> L. subsp. <i>pulverulenta</i> .	-	-	-	-	-	-	K	-

Frankenia pulverulenta L. subsp. *pulverulenta*.

- Nafarroan nahiko arrunta da hegoaldean, EAEn oso arraroa da (Añana)

NOMBRE CORRECTO	Berna	Habitat	Frantz	Akita	Piri_atl	Espain	EAE	Naf
<i>Genista scorpius</i> (L.) DC.	-	-	-	Art_1	-	-	-	-

Genista scorpius (L.) DC.

- Mediterraniar mendebaldeko banaketa du. Frantziako hegoaldean, Iberiar penintsula, Marruekos agertzen da. Hego Euskal Herriko hegoaldean oso oso arrunta da. Akitanian babestuta dago.

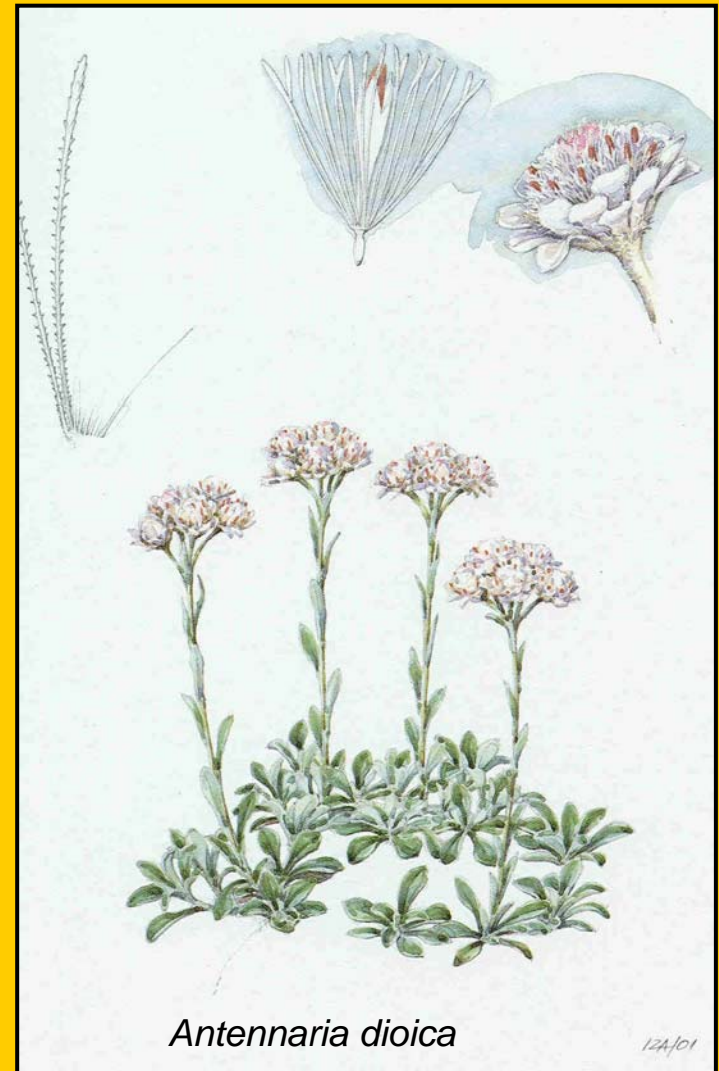
A.2. Zerrendari buruzko hainbat xehetasun

✂ Zerrenden behin-behinekotasuna

☹ **Espezie babestuen zerrendetan azaltzen diren taxon batzuk dagoeneko desagertu egin dira**

Adibidez:

- EAE-n *Antennaria dioica* eta *Thymelaea coridifolia*
- Pirinio Atlantikoetan *Aster pyrenaeus* eta *Omphalodes littoralis* desagertuta egongo lirateke Danton & Baffray 1995 argitalpenaren arabera

Zerrenden behin-behinekotasuna

☺ **Katalogoetan agertzen diren taxon batzuen erreferentziak ez zirela zuzenak ikusi da zenbaitetan, taxon hoiek ez ziren katalogoetan egon behar. Katalogoak eguneratu egin behar dira.**

Adibidez:

- Nafarroan-n “*Avenula pratensis* subsp. *gonzaloii*” landare babestuen katalogoan dago baina dagoen erreferentzia bakarra (herbarioko pliego bat) okerra da.

☺ **Landareek katalogoetan duten mehatxu maila eguneratu egin behar da, populazioak okerrera edo hobera doazen ikusirik. Zenbaitetan informazio faltaren errua izaten da.**

☺ **Berreskuratze- eta kontserbazio planen ondorioz, etorkizunean posible izan daiteke landare batzuen mehatxu mailak aldatzea hobera egin dutelako.**

